

Groenblauwe Bedrijventerreinen

Kansen in het proces bij de ontwikkeling

Groenblauwe Bedrijventerreinen

Kansen in het proces bij de ontwikkeling

Naam: Lorena van der Meer

Studentnummer: 17097908

E-mailadres: 17097908@student.hhs.nl
lorena@samenklimaatbestendig.nl
lorenavdmeer@hotmail.nl

Onderwijsinstelling: De Haagse Hogeschool

Faculteit: Technologie, Innovatie & Samenleving

Opleiding: Ruimtelijke Ontwikkeling/Climate & Management

Docentbegeleiders: Bjørn Jansen en Gerbrand van Bork

Organisatie: Samen Klimaatbestendig

Adres: Stationsplein 89
3818 LE Amersfoort

Bedrijfsbegeleidster: Freya Macke

Datum: 18 juni 2021

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoeksrapport 'Kansen in het proces bij de ontwikkeling van groenblauwe bedrijventerreinen'. Dit vormt het resultaat van mijn afstudeeronderzoek bij Samen Klimaatbestendig. Ik hoop met dit onderzoek een positieve bijdrage te leveren aan de transitie van 'traditionele', sterk verharde bedrijventerreinen naar groenblauwe bedrijventerreinen en mijn opleiding Ruimtelijke Ontwikkeling aan de Haagse Hogeschool af te ronden.

Het afstuderen bij Samen Klimaatbestendig heb ik als een leuke en leerzame periode ervaren. Ik heb nieuwe kennis opgedaan en mijn vaardigheden verder kunnen ontwikkelen. Daarnaast heb ik mijn eigen kennis en vaardigheden kunnen toepassen in de praktijk. Ik kijk met tevredenheid terug op mijn afstudeerperiode en ben klaar voor het werkveld.

Graag wil ik een aantal personen bedanken die mij hebben geholpen tijdens mijn afstuderen. Ik wil in het bijzonder mijn bedrijfsbegeleidster Freya Macke bedanken voor de begeleiding. Haar enthousiasme is inspirerend, en ik ben ontzettend blij dat ze mij afgelopen maanden niet alleen hielp bij mijn onderzoek, maar ook betrokken was bij overleggen en andere activiteiten. Ook wil ik mijn andere collega's van Samen Klimaatbestendig bedanken voor de prettige samenwerking en gezellige tijd.

Daarnaast wil ik graag mijn docentbegeleiders Bjørn Jansen en Gerbrand van Bork danken voor de begeleiding. Naast hun kritische blik, hielpen ook hun motiverende woorden mij bij het neerzetten van dit resultaat.

Verder wil ik de geïnterviewden danken voor hun tijd en het delen van hun kennis. Dit was zeer waardevol voor mijn onderzoek. Tot slot gaat mijn dank uit naar alle andere personen, die ik sprak tijdens mijn afstuderen en mij hielpen bij mijn onderzoek. Mede dankzij hen heb ik dit resultaat kunnen neerzetten.

Rest mij niets meer dan u veel leesplezier te wensen,

Lorena van der Meer

Monster, 18 juni 2021

Samenvatting

Het klimaat verandert, wat grote gevolgen heeft voor alles en iedereen op aarde. De kans op hitte, droogte, wateroverlast en overstromingen wordt groter. Dit maakt Nederland kwetsbaar en heeft gevolgen voor de leefbaarheid. Daarnaast neemt de biodiversiteit - de verscheidenheid aan levende organismen op aarde - sterk af. Biodiversiteit is onmisbaar voor goede luchtkwaliteit, schoon water, een gezonde bodem en de bestuiving van gewassen. Daarnaast vermindert het de impact van klimaatverandering. Nederland moet zich aanpassen aan de effecten van het veranderende klimaat (= klimaatadaptatie) om hitte, droogte, wateroverlast, overstromingen en een verder afnemende biodiversiteit te beperken. Hiervoor hebben het Rijk en de Europese Unie ambities vastgelegd.

Samen Klimaatbestendig is een organisatie die bezig is met Nederland weerbaar maken tegen klimaatverandering. Dit doen zij door het delen van kennis, praktijkervaringen en netwerken. Samen Klimaatbestendig neemt deel aan de werkgroep 'groenblauwe bedrijventerreinen'. De werkgroep groenblauwe bedrijventerreinen jaagt biodiversiteit en klimaatadaptatie aan op bedrijventerreinen.

Bedrijventerreinen zijn (meestal) sterk verhard. Dit maakt bedrijventerreinen kwetsbaar voor extreme weersomstandigheden en heeft grote gevolgen voor de flora en fauna op en rondom bedrijventerreinen. De klimaatadaptatieve en biodiverse maatregelen, die belanghebbenden kunnen nemen, zijn bekend. Het probleem is dat belanghebbenden moeilijk het proces van de ontwikkeling van een groenblauw bedrijventerrein ingaan. Dit onderzoek vormt een eerste inventarisatie en heeft als doel de kansen in het proces, die belanghebbenden kunnen benutten bij de ontwikkeling van groenblauwe bedrijventerreinen, in kaart brengen. De onderzoeksvraag die hieruit kan worden geformuleerd, luidt: **'Welke procesmatige kansen kunnen belanghebbenden benutten bij de ontwikkeling van groenblauwe bedrijventerreinen?'**

De definitie van groenblauwe bedrijven luidt: "Groenblauwe bedrijventerreinen zijn gebieden die bestemd en geschikt zijn voor gebruik door handel, nijverheid, commerciële en niet-commerciële dienstverlening en industrie waar ruimte wordt geboden aan biodiversiteit en aangepast aan de effecten van het veranderende klimaat (hitte, droogte en wateroverlast) vaak door middel van hoogwaardig groen."

De definitie van procesmatige kansen in dit onderzoek luidt: "Procesmatige kansen zijn gunstige gelegenheden of mogelijkheden, opgesteld door middel van succesfactoren en leerpunten uit de praktijk, die belanghebbenden kunnen benutten in de zes procesfasen (de initiatief-, definitief-, ontwerp-, voorbereidings-, realisatie- en nazorgfase) van een project."

De definitie van belanghebbenden in dit onderzoek luidt: "Belanghebbenden zijn partijen en personen die betrokken zijn of worden in het proces bij de ontwikkeling van groenblauwe bedrijventerreinen. Daarnaast zijn zij op zoek naar nieuwe informatie en zijn zij zich bewust van eigen rol en taak, hebben zij inzicht in wat, hoe en waarom, hebben zij intentie om aan de slag te gaan, handelen zij al of willen zij vast gedrag aannemen."

Om antwoord te vinden op de onderzoeksvraag is literatuuronderzoek en veldonderzoek, in de vorm van semigestructureerde interviews en vragenlijsten, gedaan. Hieruit kwamen hoofdzakelijk praktijkervaringen met succesfactoren en leerpunten of directe kansen. De data zijn vertaald naar 28 communicatieve, economische en juridische kansen in het proces. Deze kansen vormen het antwoord op de onderzoeksvraag. Om de kansen overzichtelijk weer te geven zijn deze in een kanskaart geplaatst. Zie pagina 42.

De praktijkervaringen, gebruikt als data voor dit onderzoek, vormen een kans op zich. Daarom zijn of worden de groenblauwe bedrijventerreinen uit dit onderzoek ook toegevoegd aan de voorbeeldenkaart van het Kennisportaal Klimaatadaptatie. Zie pagina 43.

De werkgroep groenblauwe bedrijventerreinen en Samen Klimaatbestendig worden geadviseerd om de kanskaart met procesmatige kansen te delen met hun netwerk om zo de kanskaart bij de personen en partijen te krijgen, die ze in de praktijk kunnen gebruiken. Daarnaast worden alle stakeholders van groenblauwe bedrijventerreinen, ontwikkeld en nog in ontwikkeling, geadviseerd deze toe te voegen aan de voorbeeldenkaart. Zo kunnen belanghebbenden deze gebruiken bij hun eigen project en hoeft niet steeds opnieuw het wiel te worden uitgevonden.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Samenvatting.....	3
1. Inleiding	8
1.1 Aanleiding.....	8
1.2 Doelstellingen.....	8
1.3 Probleemstelling.....	9
1.4 Doel van het onderzoek	9
1.4 Leeswijzer	10
2. Theoretisch kader	12
2.1 Groenblauwe bedrijventerreinen.....	12
2.2 Procesmatige kansen.....	14
2.3 Belanghebbenden	17
3. Methodiek	20
3.1 Kwalitatief onderzoek.....	20
3.2 Dataverzameling.....	20
3.3 Data analyse	21
4. Procesmatige kansen.....	24
4.1 Communicatieve kansen	25
4.2 Economische kansen	35
4.3 Juridische kansen.....	39
4.2 Kansen- en voorbeeldenkaart	41
5. Conclusie en aanbevelingen	45
5.1 Conclusie	45
5.2 Aanbevelingen.....	45
6. Discussie	47
6.1 Beperkingen.....	47
6.2 Vervolgonderzoek	47
Literatuurlijst	49
Bijlagen	52
Bijlage I. Verband klimaatadaptatie en biodiversiteit	52
Bijlage II. Respondenten.....	53
Bijlage III. Voorbeeld gesprekshandleiding	54
Bijlage IV. Waarderpolder Haarlem Business Park.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage V. Bedrijventerrein Loven, Tilburg.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage VI. Bedrijventerrein Grote Polder, Zoeterwoude	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

- Bijlage VII. Ondernemend Venlo **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
- Bijlage VIII. Circulair bedrijvenpark Ambachtsezoom, Hendrik-Ido-Ambacht **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
- Bijlage IX. Businesspark Flight Forum, Eindhoven..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
- Bijlage X. Bedrijvenpark Heron, Nootdorp **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
- Bijlage XI. Uzin Utz, Haaksbergen..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
- Bijlage XII. Distributiecentrum Lidl, Almere **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
- Bijlage XIII. Bedrijventerrein De Sleutel, Bladel..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
- Bijlage XIV. MAAK, Waarderpolder Haarlem..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
- Bijlage XV. Thematische analyse **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**